ROYAUME DE BELGIQUE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre des vacations, saisi par le Vice-Premier Ministre et Ministre de la Justice, le 9 août 1984, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "relatif aux conditions d'accès à certains emplois dans les établissements d'observation et d'éducation surveillée de l'Etat", a donné le 13 août 1984 l'avis suivant :

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede vakantiekamer, de 9e augustus 1984 door de Vice-Eerste Minister en Minister van Justitie verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "betreffende de voorwaarden voor toelating tot bepaalde betrekkingen bij de rijksgestichten voor observatie en opvoeding onder toezicht", heeft de 13e augustus 1984 het volgend advies gegeven

OBSERVATION PREALABLE.

Dans le bref délai qui lui a été imparti, le Conseil d'Etat n'a pas été en mesure d'examiner la question de compétence que pose le projet.

Le présent avis ne préjuge donc en rien de celui qui sera donné, en chambres réunies, par le Conseil d'Etat, section de législation, sur les avant-projets de loi et de décrets examinés sous les n°s L. 14.766/VR (1), L. 14.915/VR (2) et L. 15.030/VR (3).

+

PREAMBULE.

L'alinéa 1er doit être omis, le Roi tenant de la loi le pouvoir de prendre l'arrêté royal en projet.

L'arrêté royal du 2 octobre 1937 portant le statut des agents de l'Etat ne constitue pas le fondement du projet et sa mention n'est pas nécessaire à la compréhension de celui-ci. Par ailleurs, le projet ne modifie pas le statut des agents de l'Etat. L'alinéa 3 doit, par conséquent, être omis.

.../...

---

(1) Avant-projet de "Decreet houdende wijziging van de artikelen 37, 66, 67, 69, 70 en 71 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming".

(2) Avant-projet de loi relative à la protection de la jeunesse.

(3) Avant-projet de décret relatif à l'aide aux jeunes.

Aux termes de l'article 122, alinéa ler, de la loi du 4 août 1978 de réorientation économique :

> "Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, fixer les cas dans lesquels il pourra être fait mention du sexe dans les conditions d'accès à un emploi ou à une activité professionnelle pour lesquels, en raison de la nature ou des conditions de leur exercice, le sexe constitue une condition déterminante".

Par rapport à la nature et aux conditions d'exercice des fonctions visées par le projet, la référence aux "exigences de la discipline ou de l'éducation" manque à la fois de précision et de pertinence.

Au surplus, les exigences de l'éducation paraissent contredites par le dispositif même de l'arrêté puisque, suivant l'article ler, alinéa 2, les "nécessités pédagogiques", qu'il semble difficile de distinguer des "exigences de l'éducation", permettraient au Ministre de "conférer un ou plusieurs emplois d'éducateur à des candidats de l'autre sexe".

L'alinéa 5 doit donc être omis.

L'alinéa 6 appelle l'observation qui sera faite à propos de l'article ler, alinéa 2.

DISPOSITIF.

Article ler.

A l'alinéa ler :

- Il y a lieu d'écrire en français "Etablissements" avec une minuscule.

.../...

- Le Conseil d'Etat n'aperçoit pas l'utilité des mots "dépendant de l'Office de la protection de la jeunesse".

Suivant l'alinéa 2,

"Le Ministre de la Justice peut toutefois conférer un ou plusieurs emplois d'éducateur à des candidats de l'autre sexe en fonction des nécessités pédagogiques propres à chacun de ces établissements".

Rédigée en termes tout à fait généraux, cette disposition donne au Ministre un pouvoir discrétionnaire de dérogation qui, à défaut de critères précis, n'est pas compatible avec la règle portée par l'alinéa ler.

Le critère des "nécessités pédagogiques" paraît, à cet égard, d'autant moins satisfaisant que, comme on l'a déjà relevé, il se distingue malaisément du critère des "exigences de l'éducation", sur lequel selon l'un des motifs de l'arrêté en projet, le Roi entend fonder la dérogation à la règle légale de non-discrimination.

De la combinaison des alinéas ler et 2, tel que ce dernier alinéa est rédigé, il pourrait se déduire une délégation au Ministre de la réalité de la compétence que la loi attribue au Roi, et dont elle entoure l'exercice des formalités de l'avis de la commission du travail des femmes, de l'avis du comité général de consultation syndicale et de la délibération en Conseil des Ministres.

Le projet doit donc être revu.

VOORAFGAANDE OPMERKING.

De Raad van State heeft, in de korte termijn die hem is toegemeten, de bevoegdheidsvraag die het ontwerp doet rijzen niet kunnen onderzoeken.

Dit advies loopt dus in geen enkel opzicht vooruit op datgene wat de Raad van State, afdeling wetgeving, in verenigde kamers zal uitbrengen aangaande het voorontwerp van wet en de twee voorontwerpen van decreet welke onderzocht worden onder de nummers L. 14.766/VR (1), L. 14.915/VR (2) en L. 15.030/VR (3).

+

AANHEF.

Het eerste lid moet vervallen want de Koning ontleent zijn bevoegdheid om het ontworpen koninklijk besluit uit te vaardigen aan de wet.

Het koninklijk besluit van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het Rijkspersoneel is geen rechtsgrond voor het ontwerp en de aanhaling ervan is niet noodzakelijk voor een

.../...

---

(1) Voorontwerp van decreet houdende wijziging van de artikelen 37, 66, 67, 69, 70 en 71 van de wet van 8 april 1965 betreffende de jeugdbescherming.

(2) Voorontwerp van wet betreffende de jeugdbescherming.

(3) "Avant-projet de décret relatif à l'aide aux jeunes".

goed begrip van het ontwerp, dat anderzijds ook geen wijziging brengt in het statuut van het Rijkspersoneel. Het derde lid moet bijgevolg vervallen.

Artikel 122, eerste lid, van de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering luidt aldus :

> "De Koning kan, bij in Ministerraad overlegd besluit, de gevallen bepalen waarin melding kan worden gemaakt van het geslacht in de toegangsvoorwaarden van een betrekking of een beroepsactiviteit waarvoor het geslacht een doorslaggevende voorwaarde vormt wegens de aard of de uitoefeningsvoorwaarden ervan".

De verwijzing naar "hetgeen voor de tucht of de opvoeding vereist (is)", mist ten aanzien van de aard van de in het ontwerp bedoelde functies en de voorwaarden waaronder ze worden uitgeoefend, zowel nauwkeurigheid als relevantie.

Bovendien lijkt "hetgeen voor de opvoeding vereist is" in tegenspraak met het bepalend gedeelte zelf van het besluit daar de "opvoedkundige behoeften", die blijkbaar moeilijk te onderscheiden zijn van "(hetgeen) voor de opvoeding vereist (is)", het volgens artikel 1, tweede lid, de Minister mogelijk zouden maken "een of meer betrekkingen van opvoeder toe (te) vertrouwen aan kandidaten van het andere geslacht".

Het vijfde lid moet dus vervallen.

Aangaande het zesde lid moet dezelfde opmerking worden gemaakt als hierna naar aanleiding van artikel 1, tweede lid, wordt gemaakt.

BEPALEND GEDEELTE

Artikel 1

Wat het eerste lid betreft :

- Men schrijve in de Franse tekst "Etablissements" met kleine letter.

- Het nut van de woorden : "die van de Dienst voor Jeugdbescherming afhangen" is de Raad van State niet duidelijk.

Het tweede lid luidt aldus :

"De Minister van Justitie kan naargelang de opvoedkundige behoeften eigen aan iedere inrichting een of meer betrekkingen van opvoeder toevertrouwen aan kandidaten van het andere geslacht ".

Deze bepaling, die in volstrekt algemene bewoordingen gesteld is, verleent aan de Minister een discretionaire afwijkingsbevoegdheid die bij gebreke van nauwkeurige maatstaven onbestaanbaar is met het in het eerste lid vervatte voorschrift.

De maatstaf "opvoedkundige behoeften" lijkt in dat opzicht des te minder te voldoen daar hij zich zoals er reeds op gewezen is, bezwaarlijk laat onderscheiden van de maatstaf "hetgeen voor de opvoeding vereist is", waarop volgens een van de motieven van het ontworpen besluit de Koning de afwijking van het wetsvoorschrift van niet-discriminatie wil gronden.

.../...

Uit de samenlezing van het eerste en het tweede lid, zoals dit geredigeerd is, zou afgeleid kunnen worden dat hier aan de Minister de reële inhoud wordt opgedragen, van de bevoegdheid die de wet aan de Koning verleent en aan welker uitoefening zij als vormvereisten verbindt raadpleging van de commissie voor vrouwenarbeid, raadpleging van de algemene syndicale raad van advies en overleg in de Ministerraad.

Het ontwerp moet dus worden herzien.

La chambre était composée de

Messieurs : P. TAPIE, président de chambre,
de Heren : kamervoorzitter,

J. LIGOT, conseillers d'Etat,
J.-J. STRIJCKMANS, staatsraden,

Madame : M. VAN GERREWEY, greffier,
Mevrouw : griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. P. TAPIE.

Le rapport a été présenté par M. G. BOLAND, premier auditeur.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER, LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

M. VAN GERREWEY. P. TAPIE.

De kamer was samengesteld uit

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. P. TAPIE.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. BOLAND, eerste auditeur.